

Nr 98.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1933 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående inrättande av ett särskilt rådgivande organ för lantbruksfrågor under rådande kris.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 369, av herrar *Skoglund* och *Anderson* i Norrköping har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte tillsätta ett råd med den sammansättning, som anges i en motionen bifogad promemoria, och med uppgift att uppmärksamt följa utvecklingen på jordbruksområdet, att föranstalta om erforderliga utredningar till förhållandenas klarläggande, att taga initiativ till och för regeringen framlägga förslag till åtgärder för jordbruksnäringens stödande samt att i övrigt stå till regeringens och närmast chefens för jordbruksdepartementet förfogande för samråd i hithörande angelägenheter.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttrande av *lantbruksstyrelsen*, som därvid anført i huvudsak följande.

»De uppgifter och befogenheter, ifrågavarande råd skulle erhålla, synas lantbruksstyrelsen nära sammanfalla med dem, som tillkommo den numera upphörda jordbruksutredningen. Dock må framhållas, att det synes, som om motionärerna avsett, att det ifrågasatta nya organet till jordbruksintressenas främjande skulle få ännu vidsträcktare fullmakt än jordbruksutredningen.

Det framgår icke av motionen, huruvida motionärerna observerat, att den för lantbruksstyrelsen gällande instruktionen i stort sett ålägger styrelsen just de uppgifter, som enligt motionärernas förslag skulle tillkomma det föreslagna rådet. Enligt nämnda instruktion åligger det nämligen lantbruksstyrelsen att 'med uppmärksamhet följa lantbruket och dess binnedningars samt fiskerinäringens tillstånd och utveckling såväl inom landet som ock, i den mån det är möjligt, i utlandet, samt att efter omständigheterna själv vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder, som styrelsen anser lämpliga för dessa näringars befrämjande'. Det torde ligga i sakens natur, att i stort sett sammanfallande uppdrag åt tvenne olika statliga organ skulle komma att medföra dubbelarbete och andra olägenheter ur administrativ synpunkt samt jämväl ådraga statsverket betydande kostnader.

Såsom motionärerna riktigt erinra, har genom speciella organ sörjts för att åtgärderna till stödande av jordbruksnäringens mest betydelsefulla grenar eller brödsädesproduktionen och mjölkproduktionen fullföljas och jämväl utvecklas, i den mån så är möjligt. I övrigt torde det kunna för-

väntas, att Kungl. Maj:t, i den mån aktuella frågor berörande jordbruket påkalla utredning, icke skall underlåta att i det föreliggande fallet, eventuellt genom särskilt tillkallade sakkunniga, föranstalta om sådan utredning.

Det synes slutligen kunna ifrågasättas, huruvida det kan anses lämpligt att i fråga om en av landets näringar frångå den vedertagna ordningen för handläggande av näringen berörande spørsmål. Innan en åtgärd som den föreslagna vidtages, synes den böra föregås av en allsidig utredning i syfte att klarlägga behovet av ändring i allmänhet utav formerna för statsmakternas medverkan till olika näringars främjande.»

Utskottet.

Det torde, såsom motionärerna anfört, icke kunna förnekas, att de svåra och invecklade spørsmål, som äro förknippade med frågan om jordbruksnäringens stödjande, kräva mångsidig sakkunskap och hänsynstagande till skilda intressen. Däremot läser det med skäl kunna ifrågasättas, om behovet härvidlag blir bäst tillgodosett genom den av motionärerna föreslagna organisationen med ett råd eller en utomordentlig kommission. Utskottet vill erinra, att efter beslut av 1927 års riksdag ett flertal fullmäktige- och rådsinstitutioner inom statsförvaltningen, bland andra det så kallade lantbruksrådet, blivit upplösta. Såsom skäl för indragning av lantbruksrådet anfördes, att det syfte man med detta velat vinna, syntes kunna tillfredsställande ernås genom inhämtande av yttranden från åtskilliga institutioner och organ inom jordbrukets område ävensom genom tillkallande av särskilda praktiskt och teoretiskt utbildade sakkunniga. Visserligen skulle det av motionärerna föreslagna rådet, i motsats till lantbruksrådet, icke vara en permanent institution utan endast bestå under rådande kris, men utskottet kan icke finna den förebragta utredningen tillräcklig som stöd för behovet av ett dylikt avsteg från de gängse formerna för statsmakternas medverkan till näringarnas främjande. Enligt utskottets åsikt kunna de i motionen angivna önskemålen tillgodoses inom den ordinära statsförvaltningens ram genom anlåtande i varje fall av den för den särskilda frågans bedömande bästa sakkunskapen. Ökade möjligheter att på denna väg nå ett gott resultat synas kunna följa av den omorganisation av lantbruksstyrelsen, som riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 234 och med godkännande av utskottets utlåtande nr 91 beslutit. Tilläggas må, att riksdagen på utskottets förslag beslutat en höjning av det belopp, som Kungl. Maj:t beräknat för inkallande till överläggningar inom lantbruksstyrelsen av sakkunniga personer.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 369 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 juni 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Gabrielsson, Tjällgren, J. Fritiof Gustafson, Dalberg, Norman, Elof B. Andersson* och *Alfred Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Olsson* i Rödningsberg, *Carlström, Bengtsson* i Kullen, *Ericsson* i Sörsjön, *Lundbom, Hagman* och *Gustafson* i Vimmerby.
